

**CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP**

ZITTING 1974-1975

17 SEPTEMBER 1975

**ONTWERP VAN DECREET
houdende oprichting
van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het huidige ontwerp van decreet treedt in de plaats van de wet van 3 april 1929 houdende instelling van een Hoge Raad voor de Volksopleiding en het koninklijk besluit van 26 juli 1938, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 15 januari 1957 en van 30 november 1962, houdende herinrichting van de Hoge Raad voor de Volksopleiding. De huidige Hoge Raad is immers juridisch nog een unitaire instelling.

Ten gevolge van de wetgeving op de culturele autonomie en het cultuurpactdecreet, is het noodzakelijk de Hoge Raad een nieuwe juridische basis te geven.

De vroegere wettelijke beschikkingen gaven de Hoge Raad voor de Volksopleiding een zeer ruime inhoudelijke bevoegdheid, nl. de Regering adviseren inzake « volksopleiding » en « betere benutting van de vrije tijd der arbeiders ». In dit brede domein waren trouwens de eerste organisaties voor Volksontwikkeling werkzaam.

De kwantitatieve ontwikkeling van dit werk met volwassenen ging samen met een evolutie in de opvattingen en inzichten over onderwijs en niet-schools educatief werk. Hetgeen toen « volksopleiding » en « vrijetijdsbesteding » heette, is inhoudelijk en methodisch uitgegroeid tot het ruime domein van het niet schoolse vormings- en ontwikkelingswerk met volwassenen. Sindsdien werd door de ongeveer 120 nationale organisaties voor volksontwikkeling en hun regionale en lokale afdelingen het brede terrein van de volksopleiding ingedeeld in duidelijk te omschrijven inhoudelijke sectoren.

Deze nieuwe Hoge Raad verwerft inspraak over een beperkter, doch beter omlijnd domein in het kader van het vormings- en ontwikkelingswerk met volwassenen, nl. het sociaal-cultureel vormingswerk, het ontwikkelingswerk, de amateuristische kunstbeoefening, de creatieve vrijetijdsbesteding, de cultuurspreiding en de culturele animatie in de culturele infrastructuur, meer in het bijzonder in de erkende culturele centra.

Voor de omschrijving van deze begrippen kan worden verwezen naar het decreet van 4 juli 1975, houdende de Rijkssubsidieregeling voor het Nederlandstalige sociaal-cultureel vormingswerk voor volwassenen in verenigingsverband, alsook naar de koninklijke besluiten van 24 maart 1967 en 22 december 1971 tot subsidiëring van de activiteiten van nationale en regionale organisaties ten bate van de Nederlandstalige volksontwikkeling.

Het ligt daarenboven in de bedoeling een ontwerp van decreet tot oprichting van een Centrale Raad voor het Cultuurbeleid in te dienen. Deze Raad zou in de toekomst de Regering en niet alleen de Minister van Nederlandse Cultuur en ook de wetgevende macht adviseren inzake het geheel van het cultureel werk zoals trouwens de vroegere Hoge Raad voor de Volksopleiding zelf in een advies heeft voorgesteld. Ook in dit perspectief dient de herinrichting van de Hoge Raad voor de Volksopleiding gezien te worden als een Hoge Raad met sectoriële bevoegdheid, zoals de Hoge Raad voor de Samenlevingsopbouw, of de Hoge Raad voor de Openbare Bibliotheken.

De benaming van de Hoge Raad zou eveneens veranderen. De term « volksontwikkeling » beantwoordt beter aan de eigentijdse noden dan de term « volksopleiding ».

Onder volksontwikkeling wordt verstaan : al de georganiseerde activiteiten van buitenschoolse culturele ontwikkeling en vorming van volwassenen.

In de Hoge Raad zullen dan ook de vertegenwoordigers van de diverse organisaties en werkvormen, die zich in deze sector ontwikkeld hebben, zetelen alsook de afgevaardigden van de provincies en de gemeenten. Uiteraard zal de Hoge Raad worden samengesteld overeenkomstig de bepalingen van de cultuurpactwet.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

In principe strekt de bevoegdheid van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling zich slechts uit over het volksontwikkelingswerk dat ressorteert onder de Minister die de Nederlandse Cultuur in zijn bevoegdheid heeft.

Art. 2

Dit artikel omschrijft wat dient verstaan onder volksontwikkeling. Hoofdzakelijk worden volgende sectoren als volksontwikkelingswerk aangezien : het sociaal-cultureel vormingswerk, het ontwikkelingswerk, de amateuristische kunstbeoefening, de creatieve vrijetijdsbesteding, de cultuurspreiding en de culturele animatie in de culturele infrastructuur, meer in het bijzonder in de erkende culturele centra. Deze werkvormen vormen de hoofdcomponenten van het werkdomein van de Hoge Raad.

Voor de toepassing van dit decreet worden niet als volksontwikkelingswerk beschouwd : de planning en de

bouw van de culturele infrastructuur, de volksontwikkelingsactiviteiten in het openbaar bibliotheekwerk, de professionele kunstbeoefening, het schoolse onderwijs en de samenlevingsopbouw. Met het oog op de oprichting van een Centrale Raad voor het Cultuurbeleid en het bestaan van andere gespecialiseerde sectoriële adviesorganen wordt het werkdomein van de Raad nauwkeurig omschreven en afgelijnd.

Art. 3

De Hoge Raad krijgt enerzijds de specifieke bevoegdheid gehoord te moeten worden betreffende het ontwerpen van reglementeringen zoals decreten, besluiten en reglementen over het volksontwikkelingswerk en anderzijds de ruime adviserende bevoegdheid betreffende alle initiatieven die de bevordering van het volksontwikkelingswerk beogen.

Art. 4

De werking en de samenstelling zullen bij koninklijk besluit worden geregeld, rekening houdend met de bepalingen van de cultuurpactwet.

Art. 5

De wettelijke bepalingen die de oprichting, de samenstelling en de werking van de Hoge Raad voor de Volksopleiding regelden, worden opgeheven.

Art. 6

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van het decreet.

*De Minister van Nederlandse Cultuur
en van Vlaamse Aangelegenheden,*

R. DE BACKER-VAN OCKEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, eerste vakantie-kamer, de 28^e juli 1975 door de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van decreet « houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling », heeft de 7^e augustus 1975 het volgend advies gegeven :

Het ontwerp-decreet strekt ertoe een adviserende raad op te richten onder de benaming Hoge Raad voor de Volksontwikkeling.

Het ontwerp verwijst naar het advies van de Hoge Raad voor de Volksopvoeding. Dit advies is niet voorgeschreven bij de wet van 3 april 1929 waarvan het ontwerp-decreet de opheffing in uitzicht stelt. De verwijzing mag derhalve zonder bezwaar worden geschrapt.

Onderhavig ontwerp ressorteert onder de bevoegdheid van de Cultuurrad; het ligt besloten in de bevoegdheid welke de Cultuurraden bezitten om de « permanente opvoeding en culturele animatie » door middel van decreten te regelen (wet van 21 juli 1971, artikel 2, eerste lid, 8°).

*
**

Artikel 2

In artikel 2 wordt bij de omschrijving van het begrip « volksontwikkeling » de « culturele animatie in de culturele infrastructuur, meer in het bijzonder in de culturele centra » vermeld.

Het blijkt uit een verklaring van de gemachtigde ambtenaar dat door « culturele centra » erkende culturele centra bedoeld worden zoals bedoeld in het decreet van 16 juli 1973 betreffende de toekenning van weddetoelagen aan cultuurfunctionarissen werkzaam in erkende culturele centra die het culturele leven in de Nederlandstalige gemeenschap bevorderen.

Gelet op deze opmerking en op vormopmerkingen die geen commentaar vergen, zou artikel 2 best als volgt gelezen worden :

« *Artikel 2.* — Onder volksontwikkeling worden voor de toepassing van dit decreet verstaan alle georganiseerde activiteiten.. .

» Worden als volksontwikkelingssectoren aangezien het sociaal-cultureel vormingswerk.. ., meer in het bijzonder in de erkende culturele centra als bedoeld in het decreet van 16 juli 1973 betreffende de toekenning van weddetoelagen aan cultuurfunctionarissen werkzaam in erkende culturele centra die het culturele leven in de Nederlandstalige gemeenschap bevorderen.

» Worden niet voor de toepassing van dit decreet als volksontwikkelingssectoren beschouwd de planning en.. . (verder zoals in het ontwerp) ».

Artikel 3

Volgende tekst wordt voor artikel 3, tweede lid, in overweging gegeven :

« *Artikel 3.* — . . .

» Ontwerpen van decreten, besluiten en reglementen inzake.. . (verder zoals in het ontwerp) ».

Artikel 4

Naar luid van artikel 4 bepaalt de Koning de samenstelling en regelt de Koning de werkwijze van de Raad « overeenkomstig de bepalingen van het Cultuurpact-decreet ».

Volgens artikel 2 van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact zijn de bepalingen van dat decreet « toepasselijk op alle overheidsmaatregelen genomen inzake culturele aangelegenheden als bedoeld in artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden ». Gelet op het bepaalde bij de artikelen 6 en 7 van dit decreet zal de Koning ertoe gehouden zijn bij de samenstelling van de Hoge Raad, waaraan een rol zal worden toebedeeld in de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid, beroep te doen op « alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische stromingen ». Dergelijke verplichting dient dan ook niet meer bij een voorschrift van het voorliggend decreet te worden opgelegd.

Het ware dan ook voldoende bij artikel 4 te bepalen wat volgt :

« *Artikel 4.* — De Koning bepaalt de samenstelling en regelt de werkwijze van de Raad ».

Het is tevens eveneens overbodig in de aanhef van het ontwerp van koninklijk indieningsbesluit naar het decreet van 28 januari 1974 te verwijzen.

Artikel 6

Artikel 6 van het ontwerp voorziet als datum van inwerkingtreding van het decreet « 1 januari van het jaar volgend op dat waarin het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt ».

Het vaststellen van een dergelijke datum voor de inwerkingtreding van het decreet heeft als gevolg dat, naargelang het ogenblik van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*, de termijn die de inwerkingtreding zal voorafgaan zeer lang of zeer kort kan zijn.

De kamer was samengesteld uit :
de heren :

F. LEPAGE, *eerste voorzitter*;
Ch. SMOLDERS,
J. van den BOSSCHE, *staatsraden*;
J. LIMPENS,
J. DE MEYER, *bijzitters van de afdeling wetgeving*;

mevrouw :

J. TRUYENS, *griffier*.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. DE COENE, auditeur.

De Griffier,
J. TRUYENS

De Voorzitter,
F. LEPAGE

ONTWERP VAN DECREET

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Gelet op het advies van de Hoge Raad voor de Volksopleiding, dd. 18 juni **1975**;

Gelet op het advies van de Raad van State, dd. 7 augustus 1975;

Op de voordracht van Onze Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en op advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden is gelast in Onze naam bij de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap het ontwerp van decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, wordt een Hoge Raad voor Volksontwikkeling opgericht, hierna te noemen de Raad.

Art. 2

Onder volksontwikkeling worden voor de toepassing van dit decreet verstaan : alle georganiseerde activiteiten van buitenschoolse culturele ontwikkeling en vorming van volwassenen.

Worden als volksontwikkelingssectoren aangezien het sociaal-cultureel vormingswerk, het ontwikkelingswerk, de amateuristische kunstbeoefening, de creatieve vrijetijdsbesteding, de cultuurspreiding en de culturele animatie in de culturele infrastructuur, meer in het bijzonder in de erkende culturele centra als bedoeld in het decreet van 16 juli 1973 betreffende de toekenning van weddetoelagen aan cultuurfunctionarissen werkzaam in erkende culturele centra die het culturele leven in de Nederlandstalige gemeenschap bevorderen.

Worden niet voor de toepassing van dit decreet als volksontwikkelingssectoren beschouwd de planning en de bouw van de culturele infrastructuur, de volksontwikkelingsactiviteiten in het openbaar bibliotheekwerk, de professionele kunstbeoefening, het schoolse onderwijs en de samenlevingsopbouw.

Art. 3

De Raad heeft tot taak de Minister, hetzij op diens verzoek, hetzij uit eigen beweging te adviseren over alle aangelegenheden die van belang zijn voor de bevordering van het volksontwikkelingswerk.

Ontwerpen van decreten, besluiten en reglementen inzake volksontwikkelingswerk worden hem door de Minister voorgelegd. In dat geval moet de Raad zijn advies uitbrengen binnen drie maanden. Bij gebrek daaraan wordt aan de raadplegingsvereiste voorbijgegaan.

Art. 4

De Koning bepaalt de samenstelling en regelt de werkwijze van de Raad, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 juli 1973, waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt.

Art. 5

De wet van 3 april 1929 houdende instelling van een Hoge Raad voor de Volksopleiding, wordt opgeheven voor het Nederlandse taalgebied en voor het Nederlandstalige volksontwikkelingswerk in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 6

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1976.

Gegeven te Motril, 4 september 1975.

BOUDEWIJN,

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Nederlandse Cultuur
en van Vlaamse Aangelegenheden,*

R. DE BACKER-VAN OCKEN
